

ԵՓՐԱՏ

Ներսիս Կարսի 32 օրինակ տրուելով զինն է թէ Պօլսոյ և
Թէ Գաւառաց Համար 50 դուրուշ կանխիկ վճարելի :
Գաւառաց յազարիկի թերթերուն փոխադրութեան ծախքը բա-
ժանորդաց կը վերարեկի :
Հատով տանողներն 40 փարսոյ վճարելու են :

Ծանուցման տողը ամեն անգամներու համար 1 դուրուշ է :
Խմբագրութեան վերարեկեալ որ և է նամակը կամ գրութիւնը
ուղղելի են առ Խմբագիր Տնօրէն Յովոր Յ. Պարսեան, Եւստուֆեան
խան վերնոցորի թիւ 12 սենեակը :
Անվճար նամակը չեն ընդունուիր :

ԵՓՐԱՏԱՅ ԲԱՐԿՈՒԹԻՒՆԸ ԻՒՐ ՄՈՒՍԱՅԻՆ ԴԷՄ

Միօրինակութենէ ալ կսկսիմ ձանձ-
րանալ և ընթերցողներս ձանձրացնել .
մտաւորին մը հաղար անդամ ծաղրելն
մտաւորեանց ամենէն մեծն է . աւելի ա-
ղէկ է հաղար մտաւորին մէջմէկ ապ-
տակով մեռցնել քան թէ մէկ մտաւ-
որին հաղար ապտակով հարուածել :

Նիւթ գիտնայիր ո՞ր Գաւառացի
ինչպէս դողդղալով կապտակեմ ան ու
աս, վասն զի անանկ պաշտօն մը ունիմ
որ կտախէ զիս աչքիս զերանը չաւա-
նել և զիմացինիս աչքին չիւղը հանե-
լու աշխատիլ, ս՛գ կարուծեանս . . .
այսու, կրցած իս չափ կըղուշանամ անոր
ասոր ծիծաղն իմ վրայ չարմելէն, քա-
նի մը լեզուներու բառեր իրարու հետ
բարդելով երբեք չեմ փախարիբ տկա-
րամիտներն խնդացնել, որպէս զի ըն-
թերցողացս չուրծ երէն ժպիտ քաղելու
տեղ անոնց աչքին արատաւը չըսուիմ,
և վերջապէս չըսեն թէ ահա մտաւորին մը
որ մտաւորիններ կը ծաղրէ :

Քեզի տպաւինելով սկսայ խօսիլ, և
դու ու Մուսայո, Պարսեանոյ դադար
նստած ամեն վայրկեան քմծիծաղով մը
երեսս խնդալով արդեօք յանգչեալ-
թիւնս կուզես պատժել :

Օն անդը, կատակը մէկդի, քոյրերդ
մինակ թող Ապողոնի հետ և վար իջիր
թող Ապողոնն իմ ձանձրութենէս օգուտ
մը քաղած ըլլայ . վար իջիր այդ լեռնէն
զրկացս մէջ նետովէ դուն ըսէ՛, ես զրեմ,
որպէս զի աւելի ուժգին կերպով ապ-
տակներ մեր դէմը ելլողներն, քանի մը
ապտակ ալ մենք տուենք նէ՛ միտս չունի :

Օն անդը, քեզի կըսեմ ո՞ր Մուսայո
. . . այդչափ հպարտանալդ ի՞նչ պիտի
ըլլայ, եկուր կըսեմ օղնէ ինձ . . .

Ի՞մ Մուսայ, դու գրել գիտնալու
ես որ ես ալ քեզի օղնեմ :

Բայց ես զրեւ զիտնալէն վերջը քե-
զի ինչ պէտք պիտի ունենամ, ով բար-
կութեանս . . . չեմ ուզեր ասկէ վերջը

քու օղնութիւնդ, անունդ ալ չեմ յի-
շեր, կարի՛, կարի՛ կըսեմ, դուն ալ,
քոյրերդ ալ, Ապողոնդ ալ . . . ա՛հ եթէ
անմահ ըլլայի հիմայ Պարսեանոյ դադա-
թը կենէի և մաղերէդ բռնած դրեղ
դժբաք կը նետէի :

Եւ դուք ով Աստուածք և Մուսայք,
մտաւոր արեւն որ մտաւորինը ձեզի
մազմին տուաւ և բանաստեղծներն ա-
հա եւ քեզ ասորք և պայպէս դու
ուղղութեամբ կը վարվիք հետս, լու-
ես ալ կը մոռնամ դէպք . ի բաց յինէն
ո՞ր մտաւորեանց և բանաստեղծից զուա-
կունք, ձեր օղնութեանը չեմ՝ կարօտ .
զձեզ չողորթութեանդ զայնք քեզ, քեզ,
ես առանց Մուսայի ալ կը ծաղրեմ, նա
մանաւանդ մուսաներ ալ կը ծաղրեմ,
թէպէտ և մահկանացու եմ, բայց ան-
մահներն ալ կը ծաղրեմ . . .

ՄՈՒՍԱՅԻՆԻՆ ՄԻ

Առջի օրը մարդուն մէկը մեր դրա-
սենեակը նամակ մը կը ձգէ կերթայ .
այս նամակը վերջէն մեզի կ'յանձնելի և
հասցեն մեր անունն գրված ըլլալուն կը
բանանք . առջի երկու տողերը կար-
դախուս պէս կիմանանք որ նամակը
Մամուլի ուղղեալ է և թէ հասցեն որ-
խալմամբ մեր անունն գրված է : Ի խը-
բատ այս նամակը գրողին և ի զիտու-
թիւն նամակին տիրոջը ահա անոր պա-
րունակութիւնը հոս կը դնենք պատաս-
խան ալ տալով :

« Մեծ . Խմբագիր Մամուլ աղջ օ-
ղուտ լրագրոյ » :

Անցեալ շաբաթ ըսած էիք թէ ի
ԽՆԴՐԱՆԱՅ ԲԱԶՄԱԹԻՒՆ ԱԶԳԱՅ-
ՆՈՅ. Մամուլը չորեքշաբթի օրերն ալ
պիտի հրատարակի, չորեքշաբթիներն
երկու եղան և ձեր խօստումը չկատա-
րեցիք . ուստի կաղաչեմ որ կամ ձեր
խօսքը ետ առնէք կամ խօստմանքիդ
կատարէք :

Ստորագրուիւն

ՄՄՄՄՄՄՄ ՊԱՏԱՍԻԱՆԸ

Թէպէտ և խօստացած էինք որ Մա-
մուլը չորեքշաբթի օրերն ալ պիտի հրա-
տարակի, բայց բաղմամբիւ պատճառ-
ներէ ստիպված և ի ԽՆԴՐԱՆԱՅ ԲԱԶ-
ՄԱԹԻՒՆ ԱԶԳԱՅՆՈՅ հիմակահիմա
շաբաթը մէկ անգամ պիտի հրատարակի
մինչև որ երկու անգամ հասնուի :

Ի Վիմաց Մամուլի
Երկրան

ՄԵՍՐՈՎ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԵՒ ԻՐ ԴԱՏԱ

Գահիրէ և իր դպրոցը

Պարսեանոյ և իր պաշտօնական ծանուցումը

Պարսեանի հիմայ կարգին մատու-
քանի մը առնեն ի վեր աղբերնուս մէջ
ամեն օր նոր նոր դպրոցներու բացվիլն
լսելով կը զարմանայինք թէ ասոր վերջը
սէր պիտի երթայ, և կըսէինք որ մէկ
կողմէ նոր դպրոցներ բացած առնենիս
միւս կողմէն ալ բացվածները դոյրելու
ենք որ հաւատարակութիւնը չկորսվի :

Կարծենք թէ Պատրիարքարանն ալ
այս մասին մեզի համակարծիք է, վասն
զի Գահիրէի առաջնորդը երկար առնե
Պօլսո բռնելով վերջապէս Գահիրէի դպ-
րոցը դոյրել տալու յաջողեցաւ :

Ինչ էր Մեսրոպ Եպիսկոպոսի դա-
տը . Աստուածատուր վարդապետին
ապտակ մ'է՛ զարկեր . աղէկա՛ ապտակի
մը համար մէկ տարի Պօլսո բռնելու
է մարդը . եթէ քանի մը ապտակ աւելի
զաւնէր ի՞նչ պիտի բլար արդեօք . բայ
մեզ աւելի աղէկ կըլլար եթէ Աստուա-
ծատուր վարդապետն ալ Նորին պրաչ-
նութեան ապտակ մը իջնային, և ա-
ռանց Պատրիարքարանի միջամտութեան
իրենց դատը իրենք կարէին և՛ դպրոցին
դոյրվելուն պատճառ չըլլային :

Բայ ի ասկէ, այս դատը երկու երեք
և դուրսէն աւելի ամիսէ ի վեր լինցած է
և Պատրիարքարանը չ'է՛մա ԲԳԳԳԳԳԳԳ
մազմիկեան իրեն զէմ յոյց տուած

դայրոյթէն օթալիւրով կսկի այս դա-
տին տեղեկագիրը հրատարակել. Գա-
հիրեցիք առաջնորդներն կուղեն, Պատ-
րիարքարանը տեղեկագիրը կը հրատա-
րակէ. այս տեղեկագիրի հրատարա-
կումը դպրոցը բացվեցաւ ըսել է. և
կամ անոր դպրոցը Պատրիարքարանը
պատճառ չեղաւ ըսել է:

Ինչ ըսել է նէ ան ըսել է, Պատրի-
արքարանի ընթացքն աս է. և թէ որ
վաղը միւս օր լրացիրներն քիչ մ'ալ
յարձակին Պատրիարքարանի դէմ, շու-
տով պաշտօնական ծանուցում մը կը
հրատարակվի սա պէս:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՅՈՒՄ

Նկատելով որ քանի մը օրէ ՚ի վեր
ազդային լրագիրներն անիրաւ յարձա-
կումներ կընեն Պատրիարքարանին դէմ,
նկատելով որ Գահիրէի դպրոցին դոյ-
վելուն պատճառ կը ըսեն Պատրիար-
քարանը, նկատելով որ Պատրիարքա-
րանն ալ հարկաւ պատասխան մը տալու
է ասանց. նկատելով որ Պատրիարքա-
րանը ընաւ չկրնար տեղութիւնէ ծած-
կել այն տեղեկութիւնները որք ծանօթ
են իրեն, նկատելով որ Պատրիարքարա-
նէն ետեւ զորոքերը չուտով չուղեր
լինէին որպէս վերջին ծանուցումն
նկատելով որ Պատրիարքարանը անսխալ
Պաշտօնական ծանուցում ալ ունի, նկա-
տելով որ հիմայ երկու ձի ալ ունի մի-
այն կառք մը կը պակսի, նկատելով որ
լրագիրը Պատրիարքարանի դորձին խառ-
նելու չեն, նկատելով որ Պատրիարքա-
րանը փայտեայ շէնք մ'է, նկատելով որ
քանի որ աս ասանկ է, ասանկ է. նկա-
տելով որ բարեմիտ և խելճ հասարա-
կութիւնը լրագիրներէն խաբւելով Պատ-
րիարքարանի վրայ դէշ աչքով պիտի նա-
շին. նկատելով որ տպարանը նկատելով
չմնաց ներկայս կը հրատարակէ որ Պատ-
րիարքարանը ընաւ Գահիրէի դպրոցին
դոյւլելուն պատճառ չէ եղած:

Պատրիարքարան
Կնիք

Աս հրատարակութեն վերջը, ալ կըր-
նանէ ինքզինքը հաւատացուր:

Եյ, ասոր ճաբը:

Ասոր ճաբը կարելի եղածին չափ
Պատրիարքարանէն հեռու փախչելու է...

ԱՐԱՄԵԱՆ ՕՐԱՅՈՅՈՒՆ

ՀԱՆՆԵՒՈՒԿ Մ'ԱՂ

Ընթերցողը կը յիշէ անշուշտ որ Եփ-
րատ Արամեան օրացոյցին հանելուկնե-
րէն երկուքը լուծեց. որուն համար
թէպէտ և շատ մը ազդայիններէ դուրս-
տի նամակներ ընդունեց ի հրատարա-
կութիւն բայց իւր տեղին անձկութեա-
նը պատճառաւ Հրատարակեց: Եփրատ
կը յուսայ որ մնացած հանելուկներն ալ
ժամանակը դալուն պէս պիտի լուծէ.
բայց մինչև որ անոնք լուծվին Արամեան

օրացոյցն ալ կը հրաւիրվի հետեւեալ հա-
նելուկը լուծելու:

Ինչ որ կը տեսնես զիս ան չեմ,
Չես տեսներ զիս ինչ որ եմ,
Այնպէս չէի և հիմայ ալ չեմ,
Չպիտի ըլլամ եղած ալ չեմ:

Մարդոց մէկը երկու մարմին
Իրարու ըրեր է ամուսին,
Ոչ մին միւսին էրիկն է,
Ոչ ալ մէկան միւսին կնիկն է:

Եթէ այս զոյգ մը ամուսնէն
Կնիկն էրիկէն որոշեն,
Ինչ որ կուղեն կուտամ.
Թող անունս տան:

Այս հանելուկը լուծել ուղղութիւն
դիւրութիւն մը տալու համար կը հրա-
ւիրենք զիրենք որ Արամեան օրացոյցին
1872 թուականին 110 երեսը կարդան:

ԸՆԴ ԺՈՂՈՎՈՅ ՎԵՐՋԻՆ ՆԻՍՏԻՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ատեանը բացվեցաւ ժամը 9 ին:

... : () :
... " : " :
... () : () :
... " : " :
... () : () :
... " : " :
... () : () :
... " : " :
... () : () :
... " : " :

Ատեանը դոյւլեցաւ ժամը 10 1/2 ին:

ԳԻՇՆԻ ՄԸ

Համբոյր մ'առի ներանէ,
Համբոյր մ'անհուն դորովի,
Երբ կարմիր շուք մարէին
Հորիզոնին վերին:

Ձեռքս տարաւ կարծին, հան
Մերոյ երկին մ'օրոտար.
Թօշնեցայ զիրկն ևս իբրեւ
Համբոյր մ'անհուն գալիկահար:
Նէ զիս իր քով նստեցուց,
Բազմացի վրայ դողարեաց,
Հուսի ճաճանչ մը կ'պլլայար
Ներա դիմացը վերայ:

Թոթովեցի, գողացի,
Առի համբոյր անհամար.
« Խօսի՛նք » ըսաւ — ո՛հ խօսի՛ն
Հատնիլ է լոկ ինձ համար:

Աչերու բոցն երբ մարի,
Դագրի տըրտին երբ սրտին,
Լոկ այն ատեն հարկ է որ
Անդոր շուրթերը խօսին:
Հուր հորիզոնը սկսաւ,
Երկինքն աստղեր փթթեցան,
Համբոյր մ'առի գարձեալ ևս՝
յ'Անուն ատուղ ցիր և ցան:
Նէ թողուց որ վարսն աղատ

Միւքը դէպ յ'իս բերելով
Միշտ հովհարէ բըռնկած
Ճակատքս զով բոյրերով:

Ո՛հ, այս ժամը ոսկեզօծ
Անշուշտ սահով թրուած է
Ճակատագրին անողորմ
Սև ձեռքերէն երկաթէ:

Մեր համբոյրներն պահեցին
Տերեւները խարշափմամբ,
Եւ շողերու արւին շուք
Աստղերն երկնից այն անամպ:

Ձեռք վերցուցինք աստղերուն,
Սէր ուխտեցինք իրարու,
Դողդըզացին աստղերն ալ
Մեր երգումէն հարկու:

Լըսեց երկինք մեր ջերմ ուխտ,
Աստղեր սրտէնց ՚ի գորով,
Բնութիւնն եղաւ պսակիչ,
Մեզ պսակեց աստղերով...

Պ. Գրիգոր

ԱՂԶԿԱՆ ՄԸ ՕԺԻՏԸ ԿԱՏԱԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՅԵՐԻՍ ԱՐԱՐՍ

Գրեաց Պ. Գ. Հ. Ռշտունի

Ինչպէս որ Օսմանիէ Թատրոնի վար-
չութիւնը ազդ. ըրած էր, այն կատա-
կերգութիւնը գեղար 8 չորեքշաբթի գի-
շեր ներկայացվեցաւ ՚ի Ներկայութեան
բանասիրաց չափ սակաւաթիւ հան-
դիսականաց:

Վարչութիւնը չէր մոռցեր Եփրատն
ալ հրաւիրելու, որուն համար մեր շնոր-
հակալութիւնները կը յայտնենք վար-
չութեան:

Այն կատակերգութիւնը իւր առա-
ջին արարուածին մէջ յայտնեց թէ ևս
« ամուրի փրկիտփայն » եմ, զիս սոսի-
ծողը Կօլտօնին է և ոչ թէ Ռշտունին:

Արդարեւ գլխարկը ֆէսի թարգման-
վեր է, փրկիտփայն պատուելի եղեր է
և անձանց անուններն ալ հայ անունաց
փոխադրած են, բայց ինչ օգուտ որ մար-
դու մը գլխարկն և անունն որչափ ալ
փոխվի դարձեալ կը ճանչցըվի:

Շիտակը խօսելով առջի բերան դար-
մացանք թէ ինչպէս վարչութիւնը խաբ-
վեր և այն կատակերգութիւնը իբր աղ-
գային խաղ մը ծանուցանելով հասարա-
կութիւնը ՚ի քննութիւն կը հրաւիրէ.
միւս կողմէն կը խորհէինք թէ ինչ յան-
դիւնութեամբ Պ. Ռշտունին Խաթայի
կատակերգակին խաղին տակ « զրեաց
Ռշտունի » կը գրէ, և ահա երկրորդ ա-
րարուածին վարդուարն իջաւ և հանդի-
սականաց « Հեղինակն ՚ի տես » պօռալու
ձայնէն Պ. Ռշտունին ՚ի տես ելաւ, վասն
զի հեղինակը մեռած է:

Եւ « Իբրեւ թարգմանիչ կը ներկա-
յանամ » ըսելով սրեց վրայէն այն դո-
ղութեան արատը՝ զոր հանգիստականե-
րէն ոմանք քսած էին անոր վրայ տա-
ջին արարուածին, և յայտնեց թէ ու-
րիշի գրածն իրեն օտարականելու տղա-
յութիւնը չունի:

Բայց թէ ինչպէս եղեր է որ Վարչութիւնը սոյն կատակերգութիւնը ազգային նոր խաղ մը կարծելու սխալմանքի մէջ դանդաղ է, կը պատասխանենք որ նոյն ազգը սկիզբէն մինչեւ վերջը տը պաղտական սխալ է, թուղթն ալ տը պաղտական սխալ է :

Այս տողերը ցաւ ի սիրտ կ'զրենք և կաղաչենք վարչութիւնն որ տպարանապետին ապստրէ որ ուրիշ անգամ ուշադրութեամբ շարել տայ Թատրոնի ազգերը :

Խաղին դալով մեր կարողութենէ վեր է Կոլտոնի քննադատ հանդիսանալ բայց սա չափ կըսենք թէ առաջին տրտումածին մէջ Անթառմին, Սօտիթրային և թարգմանին անսարանը նախ խիստ երկար էր երկրորդ ան. կանոն էր, վասն զի առաջին արարուածին մէջ անձերուն բարքին վրայ տեղեկութիւն կառնեն հանդիսականք, և անձը իւր երկրորդ և երրորդ արարուածին մէջ կտկտ աւելի յայտնի կերպով ցոյց տալով զինք աւելի ծիծաղաշարժ ներկայացնել հանդիսականաց, ինչպէս որ բրաւապիտականը և պատվելին, մինչեւ ան. թարամն իւր երկրորդ և երրորդ արարուածին մէջ բնականօրէն առաջինին մէջ լմնացուց, որով իւր վերջին խօսքին չաւանցան այն արդիւնքն՝ զոր պիտի ունենային, եթէ նոյն տեսարանին մէջ անթառմին այնչափ պճնասէր ըլլալը և զինք մատաղ կարծելը չը յայտնը վէր. ասի այն ատեն ներքին էր երբ անթառմի տեսարան չեւած ուրիշ անձ մը անոր բարքն ու վարքը առաջուց ծանօթացնէր. ասի կըսեմք և փորձը գերաստնաց կը յանձնեմք, դուցէ սխալ ըլլանք. չմոռնա՛ք նաեւ ըսելու թէ սոյն տեսարանը խաղն կատակերգութիւնն կը հանէր և անոր զաւեշտի կերպարանք կուտար. երրորդ, ձանձրացուցիչ էր, վասն զի տկարամիտներու ի ծաղր կը շարժէր և կատակերգութիւն տեսնել վախճաններն ի տաղտկութիւն կը տանէր :

Իսկ «Տէրեմաք ի տաճարի Ատորդ-կան» թատերանուագի դալով կը դալենք Պ. Վարդուխանի այս ձեռնարկութիւնը և կը հրաւիրենք ազգայիններն որ քաջալերեն անոր աշխատութիւնը :

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Պարոն Արեւիկոյ (սալախութեան վաճառական) անցեալ չորսթ օրերը Դուշանի հետ կարգը վեցաւ սա պայմանաւ որ, Հարսին հայրը հարսնիքէն երկու տարի ետքը անպատճառ պիտի մեռնի և բոլոր հարստութիւնը փերային պիտի թողու :

Վաթսուն տարեկան և կէս փոքրիկ զաւակի տէր երիտասարդ մը տառն և չորս տարեկան աղջիկի մը հետ կարգը վեցաւ վրայ է սա պայմանաւ որ նոր հարսը

իւր ամուսնոյն հաւանութեամբ իր սիրականն ալ միշտ քովը պիտի պահէ :

Վաթսուն և հինգ տարեկան հաւուստ կնիկ մը երէկ չէ առջի օրը տառն և վեց տարեկան աղջուր երիտասարդի մը հետ կարգը վեցաւ ուս պայմանաւ որ փերային տունէն դուրս չպիտի ելնէ և իւր կնիկն քովը պիտի նստի առտուընէ մինչեւ իրիկուն :

Պարոն Գերենիկը ամիս մը առաջ նշանվեցաւ աղջկան մը սա պայմանաւ որ Հարսին լուսահողի հօրը բոլոր առնելիքները պիտի ժողվէ և պարտքերուն չպիտի խառնուի :

Բարդէմ աղբարն լսելով որ իւր կինը չորս սիրական ունի, կինը թողելու համար Պատրիարքարան կերթայ, բայց վերջէն ստուգելով որ երկու սիրական ունի զիտաւորութենէն ետ կը կենայ :

ՆԵՐԱՅԱԿԱՆ

Հետեւեալ քոնսոլիտ խաղողի մը քունին մէջն էր քաղենք :

Բիացան այսօր վար կերթայ . . . չէ, չէ վեր կերթայ . . . ոչ, կէսը վեր կէսն ալ վար կերթայ . . . թէ որ երկու զուրուչ վրայ գնէ երկու հազար ոսկի պիտի վատակիմ . . . այս դումարը վաստը կիմ նէ՛ էն առաջ ցոյց մը . . . Եւր . . . վասն զի պօթիկներս ջուր կառնեն կոր. ահա քան բարա վեր դնայ . . . ահ եթէ վաթսուն բարա ալ վեր կերթայ և նոյն դումարը ձեռք բերեմ կնիկ մ'ալ պիտի առնեմ . . . առ քան բարա ալ բարձրացաւ . . . կնիկ մը առնելու քառասուն բարա մնայ, հազար ոսկին վատակեցայ, գործը մնաց միւս հազարին, չխաբվինք . . . բիացան վեր պիտի երթայ . . . տա հազար քոնսոլիտ առնենք . . . քսանը մէկ բարա տասը հազար կառնեմ . . . տասը հազար կառնեմ քսանը մէկ բարա . . . քսան և հինգ բարա կառնեմ տասը հազար . . . երսուն բարա կառնեմ . . . յիսունը չորսի կառնեմ տասը հազար . . . աւանակի պէս ինչ երես կը նայիս կոր չորսի կառնեմ տասը . . . չտա դուն ալ վատակէ՛ ես ալ . . . բիացան դուխը առաւ գնաց . . . յիսուն և հինգ եղաւ . . . վաթսունի եղաւ . . . ոսկինքը տառը հազար եղաւ . . . վաթսունը հինգ . . . եօթնասուն . . . օհ, օհ, օհ . . . երկու հազար ոսկիով կնիկ մը պիտի առնէի, երսուն հազար ոսկիով տառն և հինգ կնիկ կընամ առնել . . . Մարկոս սա առաջի զիչեր տուն մը գայինք աղջիկ մը կար հոն . . . գնա ան աղջիկն ինձ կնութեան ուղէ . . . բիացան դուխն առաւ կերթա . . . ես ալ երթամ չալ-լաճիէս սա դումարներն առնեմ . . . վասն զի սենեակը կը գոցէ կոր . . . կեցիք, կուգամ կոր, մ'երթար . . . այ թշուառական չեմ կընար կոր քալել . . . մ'երթար կուգամ կոր . . . տէր ողբո՛ւ ես ինչ

չու չեմ կընար կոր քալել . . . մ'երթար . . . ձայն ալ չեղար կոր . . . դարմանալի բան բարկութենէս պիտի ճաթիմ հիմա . . . մտքը չլսեր որ . . . (երկարա ձայն) մ'երթար . . . հիմա պիտի ճաթիմ . . . ըհ . . . ըհ . . .

Մայրը—(արթնցնելով) Կ'նչ կըլլաս կոր տղաս :

— (Երազայուզ) բան չկայ :

— Տղաս սա հացադործը առտուընէ ի վեր տասը հեղ եկաւ ստակը կոզէ կոր :

— Բիեացան տաքած տոնէն ինչու չեկաւ աւանակը :

— Ո՞ր բիացանք :

— Կ'նչ բիացա :

— Բիացա կը սէր կոր հիմա :

— Բիացայի վրայ ստակ չկայ կը սեմ կոր :

ՅԵՐԱՅԱԿԱՆ		ՅԵՐԱՅԱԿԱՆ		ՅԵՐԱՅԱԿԱՆ	
1871 թ. ԴԵՍԱՄԲԵՐ		1871 թ. ԴԵՍԱՄԲԵՐ		1871 թ. ԴԵՍԱՄԲԵՐ	
Սեպտեմբեր	1	Սեպտեմբեր	1	Սեպտեմբեր	1
Օգոստոս	2	Օգոստոս	2	Օգոստոս	2
Յուլի	3	Յուլի	3	Յուլի	3
Յունիս	4	Յունիս	4	Յունիս	4
Մայիս	5	Մայիս	5	Մայիս	5
Ապրիլ	6	Ապրիլ	6	Ապրիլ	6
Մարտ	7	Մարտ	7	Մարտ	7
Փետր	8	Փետր	8	Փետր	8
Յանվար	9	Յանվար	9	Յանվար	9
Դեկտեմբեր	10	Դեկտեմբեր	10	Դեկտեմբեր	10
Նոյեմբեր	11	Նոյեմբեր	11	Նոյեմբեր	11

Հետեւեալ նամակն ուղղված է մեզ ի հրատարակութիւն :

. . . Խմբագիր .

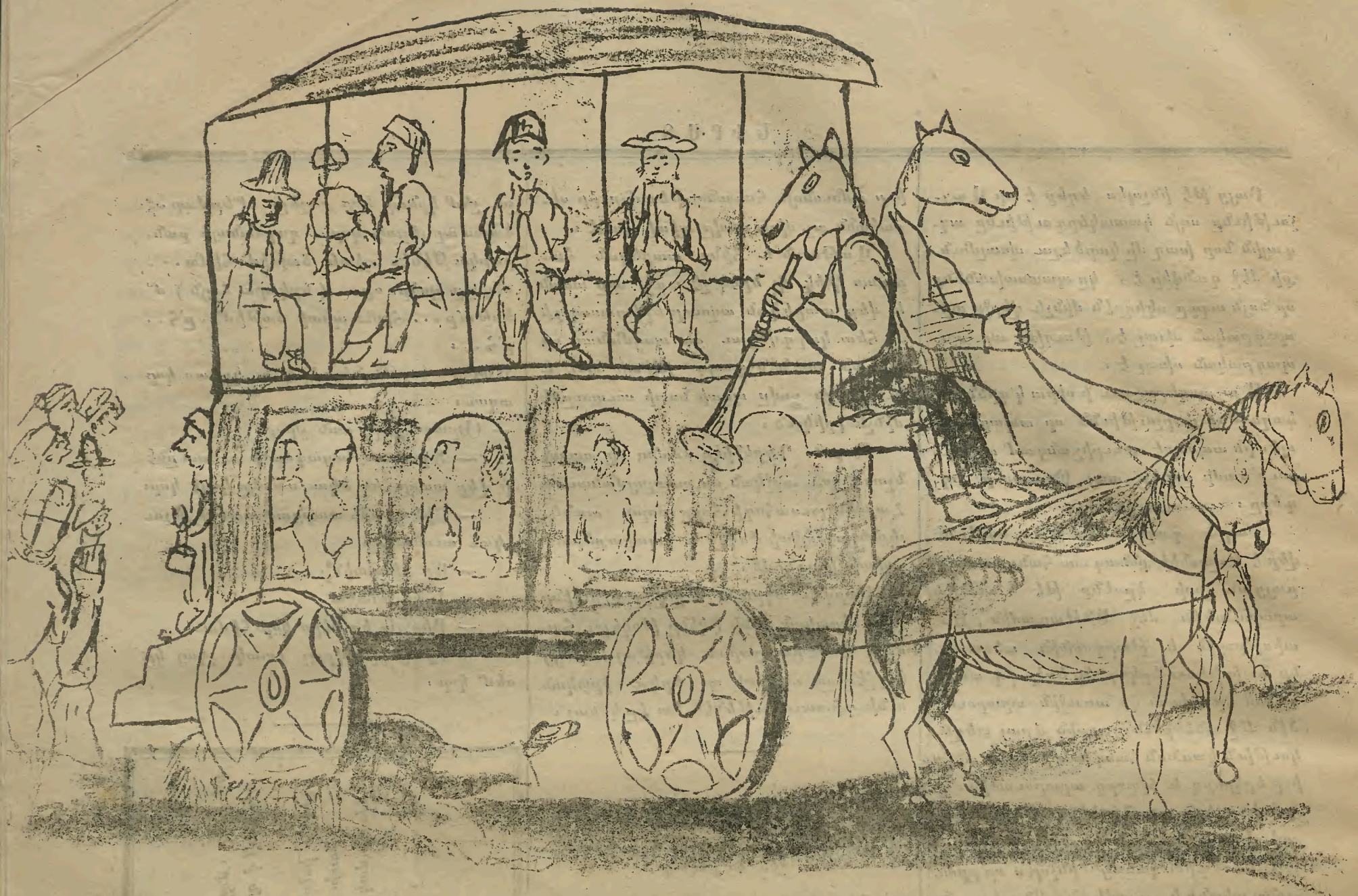
Ա. ք Սէրայ Կ. Պօլոյ 16 Նոյ. 1871

Խմբագրեմ որ ի սէր մարդկութեան բարեհաճիք ներկայ նամակս զետեղել ձեր պատուական թերթին մօտակայ թուոյն մէջ, որպէս զի անկասկած ըլլամ իմ այս նամակիս իր նպատակին ժամանեալն, որովհետեւ մեր անմշակ երկրին թղթատարութեան եղանակը տակաւին բազմաթիւ վիճակի մը ենթարկուած չէ : —

Պարոն Գրիգոր Էլի Տաշեան ի Գլխի

Սերէի Ներայր իմ :

Ներայր տարոյս Սեպ. 26 թատկանաւ ուս խ ուղղեալ մէկ նամակը ընկալայ և տեղեկացայ ի տակաւի պատահարաց ի տան մեր : Ներայր իմ, կը գրես ինձ թէ «քիւրա հասոյին և իմամ

- Պատեն կառավար կառքը կայնեցուր անխին տակը մարդ է մնացեր :
- Ըսէք որ կառքին մէջը նստի :
- Բայց պարոն չկրնար ելնել, երկու կտոր եղաւ մեռաւ :
- Ս, դ մասին համար մը ընդունած չեմ տիրոյմէս, խօսքի միբունէք զիս Ստառաճնիթ սիրէք նէ՝ վասն զի ժամը իննիս Պէշիկթաշ դտնուելու եմ անպատճառ :

ողլու Ալին սրկայութիւններն ու բարրարտութիւններն յառաջ քան զեւ կը զօրանան : Այս բարրարտութիւնները, երեք ամիս առաջ զիւ շերանց տունը կը մտնեն երեք անձանքով զինեալ ընկերներով, և տանը 16 կամ 20 և 6 շարին և Հարսին վրէ 48 հատ ոսկիները բռնի կ'առնեն կը տանին : » Կիմացընեո նաև՝ թէ « այս բարրարտական եղելութիւնը տեղւոյս առաջնորդին հաղորդելով աղաչելի իրեն որ յափշտակուած ապրանքներուն ետ դառնալու և յափշտակիչներուն ալ պատժուելու զօրաւոր միջոցները գործադրէ . սակայն առաջնորդը պատասխանեց ինձ թէ՝ Աղդ. Կեղը. Վարչութիւնը դաւաճական հարստահարութեանց առաջն առնելու համար զօրաւոր և աղղու դարմաններ և դեղեր խորհելու զրաղեալ է . և եթէ դանէ շուտով և անմիջապէս հաս ալ պիտի խրկէ : Հարցուցի առաջնորդին թէ՝ Կեղը. Վարչութեան խորհելու, մը տածելու, դտնելու, որաշելու, և ո՞վ զիտէ քանի՞ տարիներէն ետքը մեզի խրկելու դարմաններն ու դեղերն ի՞նչ տեսակ բաներ պիտի լինեն : Նա ալ պատասխանեց թէ՝ հարկաւ Բ. Դռան կողմէն նոր կարգադրութեանց հրամանագիրներ : Հայր սուրբ լսի, մինչև որ նոյն հրամանագիրները դան և անոնց համեմատ գործադրութիւնները լլան, իմ թուս թուան տէր կըլլայ, անոր դարմանը ես շատ աղէկ գիտեմ, առնելունս մէջ զենք պահելն է, քանզի տաճկաստանի բոլոր դաւառաց բարբարոսները զենք ունին և ահա՛ այս զենքերուն զօրութեամբն է որ զմեզ կը հարստահարեն : Առաջնորդն այլույլելով պատասխան տուաւ ինձ, թէ տան մէջ զէնք պահել և զօրածակը քանի՞ որ քրիստոնէից խտուր

արդիւեալ է ատոր խօսքը մի՛ ընէր, այլ համբերէ ինչպէս որ մեր նախնիքն ալ համբերած են . ես ասկէ ուրիշ խորհուրդ մը չեմ կրնար տալ և ոչ ալ միջոց դտնել, եթէ չեմ համբերէր զըլտուգ ճարը դուն տես » :

Եղբայր իմ առի ինձ նկարագրելէդ ետքը, յանձնարարութիւն կընես ինձ յիշեալ նամակաւ, թէ Ս. Պատրիարքին մէկ կողմը գտնեմ . և անոր միջոցաւ Բ. Դռնէն զօրաւոր Եմիրամէ մը առնեմ ու քեզի խրկեմ որ գործը տեսնես : Եւ կը յաւելուս, թէ ի պահանջել հարկին քաղձրածայն նիւթերով մատչիմ առ որ տնկ է . որպէս զի՝ ներկայ գործն արժանաւորապէս կաւարուի : — Սիրելի եղբայր, բնաւ չը՝ տարակուսիս որ ես քու այս ամենակարեւոր յանձնարարութեանդ անփոյթ գտնուեցայ, և կամ դըժուարին պարագաներէ վհատեցայ, այլ լաւ համոզուեցայ թէ այս անսով գործ մը Պատրիարքարանի դռնէն դուրս հանելու համար, ամբողջ տասը տարուան ծառայողականովը յաջ և յաջեակ սղջունելու է :

Երեկոյ մը ուշ առնէն էր երբ նամակդ ընկաւայ և հետեւեալ առտուն Ուրբաթ պէտէս, այս սինքն տիրոյմէս հրաման առնելով շխտակ Պատրիարքարան դացի, հոն ինձ լսին որ, Ընդհանուր Ժողովի օր է ուղած մարդիկդ Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ Եկեղեցին կը գտնես : Առանց ժամանակ անցընելու հոն դացի, և 2 ժամ ալ սպասելի, հոն բարեբաղդաբար իմ եղբայր բարեկամներէս օն պաշի Կարապետը տեսայ . և ահա նոր հարցուցի, թէ ո՞վ կայ արդեօք որ իր մէկ խօսքը Ս. Պատրիարքին քովը երկուք չլլար : Նա ալ ձեռքէս բռնեց և զիս Եկեղեցւոյն դուրս

սին մէջ տանելով՝ սըր մեծ բազմութեամբ մարդովք ըլլալը կը տեսնէի, լաւաւ կամայ ձայնով մը թէ կը տեսնեմ սա բարձր անգը նստող անձին ձախ կողմի վարի աթուռ նստող երրորդ մարդը երկու գոյնով երկայն մօրաք և կարմրաշերտ ահա այս մէկ . սա վարդապետին ետեւի կողմը նստող ակնոցաւոր անմօրաւ մարդն՝ երկուք . ահա սոնք են Ս. Պատրիարքին խորհրդականներն, և ասոնց մէկ խօսքը երկուք եղած ըլլալը բնաւ լուած չէ : Բարեկամս այսչափ մ'ըսաւ և քովէս աներեւոյթ եղաւ :

(Շարունակ է)

Յ. ՄԻՇԼԷԻ

ՍԷՐ

ԳԱՂՂԻՐԵՆ ԲՆԱԳԻՐԵՆ ԹԱՐԳԱՐԱՆՅ

Ս. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

Ամուսնութեան և սիրոյ վրայ խօսող սոյն երեւելի գրքին հայերէն տպագրութիւնը աւարտած կը ծախի Լայ գրավաճառաց քով 'ի զին մէկ քաւորդիւրայի Օսմանեան :

ՏԷՐ	ԽՄԲԵԴԻՐ-ՏՆՅՐԷՆ
Ս. ՖԷԼԷԿԵԱՆ	ՅԱՊԻ Յ. ՊԵՐՈՆԵԱՆ
Կ. ՊՕԼԻՍ	
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԵՏՐՈՍ ՃԷՉՎԷՃԵԱՆ ԵՌԻՍՈՒՖԵԱՆ ԽՍՆ ՎԵՐԻ ՅԱՐԿ ԹԻՒ 12	